Brev från

C. H. Bergman till

F. A. Blix +1936

7 st. 1863 – 1893

H. A. tillhanda 28 aug. 1936

Stockholm i December 1863.

Käre Bröder Frans!

Mer än en gång sedan min återkomst till Stockholm har jag önskat att göra en påhelsning hos dig skriftligen, och genom dig hos din Mamma, men jag har derjemte, enligt tidens oblyga sed, velat sända dig en afbildning af min ringa person och har icke förr än nu haft någon sådan att tillgå. Emottag denna såsom ett vänskapsteiken, gifvet i minne af den för mig kära samvaron med dig och eder alla, men tillika i känslan af uttryckets torftighet. – Var god och tillställ din broder Magnus den närslutna dukaten. Han får icke försmå gåfvan, ty han har sjelf gifvit mig anledning till dess öfversändande. Han frågade mig nemligen en gång vid middagsbordet, om det finnes Swenska dukater. Jag hade då så gerna lemnat honom en sådan till prof, men egde ingen för tillfället.

Min yngste broder, Paul, har i dag kommit hem från Upsala efter att lyckligt, ehuru icke lysande, hafva genomgått sin examen. Vi äro glade i hemmet deröfver. Äfven jag har der gjort ett besök efter min återkomst från Hernösand. –

Slutligen ber jag dig framföra min hjertliga helsning till din Moder. Jag bevarar i tacksamt minne den välvilja, som jag i hennes hus fått åtnjuta, likasom i allmänhet det mycket goda, som jag genom Guds välsignelse i eder stad erfarit. Helsa äfven Erland och hans bröder. Herren begynne och fullborde sitt nådaverk hos oss alla!

Med tillgifvenhet

Carl Henr. Bergman.

LäroverksAdjunkten

H.Herr Carl H. Bergman

Adr: Skeppsbron No 8 Stockholm

Hernösand den 31 December 1863

Min bäste Herr Magister !

Det var helt oförväntadt, att få ett så kärkommet bref, och att Magistern skulle ihågkomma oss med hvar vår gåfva ---- påminna oss gifvaren och den glädje, han --- genom sin härvaro berett oss. Magistern måtte hafava ett utmärkt godt minne; Magnus kunde ej påminna sig, af hvilken han fått veta, att det finnes Svensk dukater. För den bekanta sjukligheten här i staden- den har i synnerhet hållit sig öster om bäcken, -- fingo gossarne Gavelius fara hen en vecka förr än skolan slutades, hvarföre jag änn ej kunnat framföra Magisterns helsning till dem. -- Mamma och Magnus helsa så mycket ---

Frans Abr. Blix.

Uppsala 28/12 1867

F.A.Blix ber om 75 eller 100 Rmt.Rdr. nu, ock 50 Rmt. Rdr. framdeles under terminen, om jag skulle komma i knipan.

Umeå et Degerforss d. 1 Nov. 1869

Bäste Mag. Bergman

--- Magnus tar detta brev med sig skall taga Maturitetsex. i Sthlm vid Jultiden och hava ärende till B.
Om farbrodern i Lith, rörd av slag. Hans sysselsättning är att-dö. Om Hasselhuhn, principalen, kallad "Henricus Mysticus" av skolkamraterna
B. ber om Augustinus "De cathechisandis rudibus"

Se följ. (nästa) blad

Ur 1/11 1869

Från F. A. Blix till C. H. Bergman

— — på torsdagsaftonen kom jag till min farbror i Lith, resans
mål. Farbror, som flere gånger haft slaganfall, kan numera icke
predika eller göra något, som till tjänsten hörer, icke ens skrifva
sitt namn. Hans sysselsättning är att — dö, hvilket han sade
icke vara någon barnalek. Emedan han hade svårt att tala,
hade han låtit uppteckna sina tankar och sina erfarenheter
på kristendomens och hans ämbetes område. Detta anteck-
ningar fick jag läsa, därjämte gaf han mig ett litet "Vademecum
vid prästerliga förrättningar och åtgöranden", en bunden predik-
ningar och tal, första hufvudstycket af katekesen, såsom
han meddelat dem åt nattvardsungdomen. Han uppsatte
ock några saker, som jag och Anders kunde begagna vid pastor-
aldisputation. Om måndagsmorgonen bittida tog jag farväl
af min käre farbror, i stället för lyckönskan och välsignelse
till mitt kall sade han: "Har du Kristus inne, får du hela helvetet
emot dig." På lördagskvällen i samma vecka kom jag hit. Det första
jag gjorde, sedan jag helsat på min 75årige principal, var att bedja
honom att slippa predika följande dag. Och jag slapp. Han
predikade högmässan, han predikade ock i aftonsången
och en timme därefter satt han i släden för att fara 2 mil bort
i husförhör. Han var borta hela veckan och arbetade i hus-
förhörsrotarne, och jag fick sitta i godan ro på min adjunkts-
kammare och arbeta på min första predikan här. Om icke
den gamle, gikt-gubben utan knot eller klagan gjort allt,
skulle jag säga, att jag har alldeles för mycket att göra. Me-
dan farbror Hasselqvist (så hette han) lefde, hade jag tid att
studera. Gubben dog i början af juni, i Herranom, menar jag.
Han var icke lätt att förstå. Han kallades ock af sina skolkam-
rater "Henricus mysticus." Men ju mer och ju närmare någon
kände honom, desto mer tyckte han om honom.

Till F. A. Blix †1936

måste tagas genom bild, icke
genom förståndsbegrepp. Detta
dunkla ord är nu menadt att
wara en utläggning af gåtan
i det ofvanstående. Men jag
tror ~~oinskränkt~~ på Sundelin
som utläggare, om du vill
bewärdiga mina ~~ord~~ ord med ett hänskju-
tande till honom. Han är ju
god predikant och dålig mathe-
matiker. Öfverhopa honom
med helsningar och mottag
dem sjelf grundligen af

din tillgifne

C. H. Bergman.

Stockholm, Ringgården och Rosenvik d. 27 Mars
1870.

Käre Broder!

Dessa rader endast för att
gifwa tillkänna, att ditt bref med
närslutna revers riktigt kommit
i mina händer. Mitt dröjsmål att
erkänna mitt föregående har
alls icke haft något att betyda.
Då assistenterna vid Hellmans prest-
wigning woro samlade hos Biskopen,
nämnde han om din flyttning till
Hernösand, så att jag på denna
wäg redan hade för mig bekant
din förändrade anställning. Ja,
nog måste det wara ganska
kännbart att som ung prest få
så sträng tjenstgöring, men det
man kommer till utan eget åt-
görande kan man dock gå till

med större frimodighet. Hvad det beträffar, att jag i sommar skulle få se Hernösand och de wänner der äro, så torde ett sådant besök icke lätteligen låta förena sig med min cursus. Jag har tänkt att, om Gud will, göra en resa till Finland och möjligen genom ~~Finland~~ till Norrbotten. Men nog skulle det ganska mycket intressera mig, om icke just — såsom du antydde — att predika i Hernösand, så dock att höra Sundelin och dig.

Men nu en rätt. Du förstår då mitt sätt och min åskådning ganska litet — ja, ganska mycket bakfram. Salomo säger väl: „det som krokigt är kan icke rätas", men dock ett sista försök i den rigtningen. Men nej; det tjenar till intet och må derför uteblifva. Du bor ännu, så vidt jag förstår, i windswåningen och der är man trångbodd. Jag betwiflar alls icke din goda wilja att efter förmåga inhysa mig, men för egen del är jag besvärad af att göra intrång hos de trångbodda, om de ock sjelfve äro aldrig så willige. Men om du kommer att flytta ned i mellanwåningen och således werkligen får bättre utrymme, så skall det vara synnerligen kärt att få göra besök. Men på flyttning kan man icke rimligtvis tänka, förrän behof påkommer och om det påkommer, det medgifver jag fullkomligt.

Jag är icke orthodox, men vill ock bekänna, i hwilken punkt (såsom man uttrycker sig) jag icke är det. Jag tror, att sanningen

nu har det jemförelsevis
sorgfriare.

Vi få nu snart se både
biskop Beckman och lektor
Widén i Stockholm. Icke utan
en viss glädje motser jag den
helsning, som deras ankomst
bringar från det stift, som
dock närmast intresserar mig,
såsom vore det min hembygd.

Min broder Wilhelm har
nyligen utgifvit i svensk öfver-
sättning en bok, som har titeln:
„Fäderna i Ross-shire. drag ur Christi
kyrkas historia i Skottland från
senare tider". Den innehåller små
pastorala skizzer och en litet större
lefnadsteckning, och är i sanning bå-
defull. Du kan omnämna dess
tillvaro för Sundelin jemte min
hjertliga helsning.

Din tillgifne
C. A. Bergman

Stockholm, Djurgården och Rosenvik
den 15 Dec. 1870.

Käre Broder Frans!

Det war så kärt som
oväntadt att få mottaga ditt bref
af den 6te dec. De närslutna pen-
ningarnas inhändigande styrkes
af den bilagda, ofvanhorsade för-
bindelsen, men jag ville så gerna
genom någonting mer än en enkel
försäkran bestyrka, att äfven bref-
vets öfriga innehåll kommit fram,
d. v. s. kommit dit det skulle
komma, således icke blott kom-
mit i bröstfickan, utan i det
som befinner sig innanför eller
bakom densamma. Men i stället
för ett vidlyftigare ingående på
innehållet af ditt vänskapsfulla bref,
håll till godo med ett hjertligt „haf tack"!

Det synes mig vara syn-
nerligen klokt af dig, att du i tid
har företagit ett studium, som, oaf-
sedt dess helsosamhet i och för
sig, kan blifva af nytta, för
en pastoral deputation. De van-
liga „satserna" börja att blifva
så ~~utestutna~~ utslitna. Tack för
de nöslutna theserna af Lundelin!
Det intresserade mig att se
dem för deras kära författares
skull, men i och för sig förekommo
de mig torra — torrare åtmin-
stone än jag hade väntat af
honom. Men jag vet så väl,
huru litet tankarna blifva
uttryck af personligheten, när de
skola intvingas i några af-
rundade satser, som till på
köpet icke få erbjuda en mot-
ståndare någon allvarsam
anfallspunkt.

Du minnes kanske, att jag
för längesedan fick af dig det för-
troendet att anskaffa ett af Au-
gustini arbeten — jag minnes nu
ej rätt dess titel. Jag försummade
det visst icke, men fick icke rätta
boken: man tillställde mig „De
doctrina christiana" och "Enchiridion",
och dertill blott en stereotyp.
Kom så en resa emellan, som
afbröt tanken på ny beställning.
Nu har du redan funnit din
författare (Chrysostomus) och
jag förmodar, att du slagit
den förra ur hågen. Eljest
ville jag vist stå till tjenst och
jag hoppas med bättre fram-
gång.

Det är glädjande, att din
K. Moder, som under föregående
år haft så många bekymmer,

Graninge ~~14~~ 24/1 1871

Vördade Mag. Bergman !

Först tackar jag så mycket för det vänliga brefvet, som jämte den öfverkorsade reversen kommit mig riktigt tillhanda.-- berättar om trolovningen 20/1 med patron Claes Gavelii dtr Hila, känd sedan 8 år.

Sollefteå och Graninge 28/4 1875

Vördade Broder !

Tack för det kärkomna brefvet af den 30 Okt. 1873!
6666 säner 50 kronor - talar om familjen och stridigheter med baptister i församlingen. Farbrodern Oskar Blix i Lit är nyss död.

D:o 3/4 18879

Wördade Broder !

Länge har jag tänkt återknyta den afbrutna brefväxlingen med dig. --- men hade gärna velat komma m med pengar. --- dock- sluter din arme broder

F.A.Blix.

och då äro de intet annat
än din stora vinning.

Tillgifvet

C. H. Bergman.

Stockholm, Djurgården och Rosenvik
den 9 April 1879.

1879 9/4

Käre Broder!

Du kan förstå, huru
ondt det gjorde mig, att jag
i de omständigheter, i hvilka
du, enligt hvad jag af dina
vänliga rader inhemtat, befinner
dig, har gjort en påminnelse
om de der gamla penningskulderna.
Jag har väl hört om så kallade
motgångar i ansökningsväg,
som du skulle hafva haft, men
för öfrigt var det mig okändt,
huru du hade det. Och då dertill
kom, att jag erinrade mig, att
du i ett bref för några år sedan
gjort en förfrågan i saken, hvar-
på jag då ingenting svarade, i
tanke att den kunde gerna
hvila tills vidare, så tänkte

jag, att, då nu genom från
flere håll sammanstötande
förhållanden ett verkligt pen-
ningbehof inträtt, så kunde
jag kanske utan mycken svå-
righet från din sida få ett bidrag
till dess fyllande. Men som det
nu är för dig, kära Broder, måste
jag säga: skona mig från
en penningsändning, som för
mitt hjerta vore så svår att
mottaga. Blifva dina utsigter
bättre i ekonomiskt hänseende,
så kan du ju tänka på saken
då, men till dess — låt den
vara förgäten.

Du bibehåller din
grundlighet. Ditt så till hand-
stil som innehåll väl affattade
bref kallar du ett fult concept.
Dermed uppmuntrar du icke
den som skall svara på ditt
bref.

Brefvet till Wågnet har
jag visst i sin tid fått och
med intresse tagit kännedom af.
Förebrå mig försumligheten
att icke hafva erkänt detta.

Så gerna jag än skulle
meddela mig vidare, så afbryter
jag dock, icke vetande hvad
jag skulle börja eller sluta
med. Återgår till min beredelse
för en påskpredikan. I en tid
som denna torde det i dubbelt
måtto vara af nöden att i tron
fylla sitt hjerta med uppstån-
delsens hopp.

Lef väl, kära Broder. Herren
är med dig i dina bekymmer,

jag strax insatte på kre-
ditivet för hans räkning
Kr. 350, och närslutande in-
sättningsbeviset härå i hans
bref, hvadan alltså dessa
medel är till dig återställda.

Det är en mycket märk-
värdig tid, i hvilken vi nu
lefva, rik på hemsökelse
och rik på besökelse. Måtte
Herren påskynda sitt verk
i sina barn, på samma
gång tiden skyndar mot
änden. Det är, såsom vore
vi redan i domens förgård.

Var helsad af mitt
hjerta, och låt oss, ehuru
skilda till rummet, emellanåt
tänka på hvarandra i
kärleken.

Din vän
C. H. Bergman

Tw F. A. Blix + 1936

Besvaradt den 2e Junii 1879.

Min älskade broder Frans!

Våra bref korsade hvar-
andra, det, hvari du under-
rättade mig om din förhoppning
att kunna anskaffa pengar,
och det, hvari jag bad dig
att i de omständigheter, med
hvilka jag genom ditt första
bref blifvit bekant, icke vid-
taga några åtgärder för det
ändamålet. Men icke nog
dermed. Nu har jag genom
en vexel från fabr. Dahlberg
i Bollsta fått mig tillsändt
hela beloppet, 700 Kr. Du
kan förstå, min kära Broder,
att det gjorde mig ondt,
att jag till dina förra be-

kymmer lagt det suga att anskaffa desa medel. Det är sant, det var icke utan anledning i det yttre, jag gjort det, men en yttre anledning innebär icke för tron nödvändigt ett vara berättigande. Du bad mig med tårar, såsom du sade, att icke förakta dig — derför att du hade svårt att få i hop penger; med mera skäl, men med mindre känsla, får jag ställa till dig samma anhållan — derför att jag utan att lyssna till trons och samvetets röst vände mig till dig i den saken. Och likasom du visade, att du

hade mening med dina ord, då du ändock sände hela summan, så måste du ock tillåta mig att visa, att jag har mening med mina, i det att jag får återsända hälften. Haf nu tack, min Broder, för hvad du sändt mig. Vi hafva nu ingen skuld mer hos hvarann, annat än den som Paulus omtalar med de orden: „Varen ingen Något skyldige utom det, att I älskens inbördes."

Samtidigt med detta bref har jag skrifvit till Dahlberg, underrättande honom så väl om mottagande af sedeln på Nr. 700, som derom, att

Besvarat den 8 Juni 1893

Stockholm, Djurgården, Rosenvik
den 2 Juni 1893.

Min käre Broder!

Tag tack för ditt nu såsom alltid kärkomna bref. Orsaken dertill, att jag så länge dröjt med dess besvarande, har icke varit någon annan än den, att jag icke ville komma med det der tråkiga nej, som jag en gång förut gifvit dig i en liknande förfrågan. Jag gick till min bokhandlare och bad honom införskrifva den omhandlade boken och har nu först fått

boken i min hand. Men nu anhåller jag, att du måtte införlifva den med dito öfriga bibliotek och icke betrakta den såsom ett lån.

Jag kastar nu detta bref i postlådan, men skall ofördröjligen ombesörja bokens afsändning med paketposten.

Du utlofvar till hösten en slut-remissa. Hvad jag derom tänker, är dig bekant. Du har större behof af dem, än jag — derför, behåll de pengarne.

Af tidningen såg jag utgången af valet. Såsom du tager sakerna, har du af den utgången en god behållning. Det är godt att vara en främling i verlden.

Nu motses åter en storkonferens af prester här i Stockholm. Du har redan sett det af Vårt Land, tänker jag. Det är den 29, 30 och 31 Aug. Men du, kära Broder, torde väl ej vara att hitförvänta, så nöjsamt detta än vore.

Jag börjar nu mycket aftaga. Bröstet är ömtåligt för köld. Men ännu en tid torde kanske hyddan, om ingenting tillstöter, göra tjenst.

Helsa din goda familj från din gamle, dem okände vän

C. U. Bergman

Junsele 8/6 1893

Vördade och älskade Broder !

Huru skall jag kunna betyga dig mitt hjärtas tacksamhet --- Sdean många år har jag sysselsatt mig med Kolosserbrefvet -- Dina ord om utgången af valet i Umeå voro "ljufliga och med salt kryddade". --- J förrgår fick jag från Hernösand efter en gammal afliden änka en mycket nött brefväxling från 1847 och 1848 mellan min älskade Far och en s.k. protestan(t) i Marseille vid namn Djursén, som stod i begrepp att bli katolik (Romersk-Påfvisk-). Den har för mig som förlorade min Far då jag var sex år gammal, naturligtvis stort värde; ---

Vill närvara vid prestkonferensen i Sthlm

Din tacksamme ungdomsvän
Frans A Blix.

Junsele 18/7 1893

Min käre och vördade Broder

säner resten av kapitalskulden 250:-

läser Lightfoot

Junsele 3/8 1893

För ditt sista kära bref ett hjärtligt tack!

Visserligen måste du betrakta mig med en stark kärleks glasögon, då du kan anse mitt handlingssätt mot dig "uppbyggligt". (att fortsätta att vara gäldenär genom att ej betala ränta, efter 37 år, 24 som löntagare och 13 som ord. pastor) ditt handlingssätt har från början till slut varit uppbyggligt.

För anbudet att få bo hos dig om jag kommer till prestkonferensen i höst är jag mycket tacksammen vet ej ännu --

Din tacksamme gäldenär och vän
FransABlix